

Literair Nijmegen: fictie of werkelijkheid?

‘De nieuwe grote Nijmeegse schrijvers zijn in aantocht’

Heeft Nijmegen een literair klimaat? Met de boekenweek in aantocht, beantwoorden zes Nijmeegse literatuurkenners deze hamvraag. Vanwaar dat gapende literaire gat sinds de grote schrijvers uit de jaren tachtig – Kellendonk, Verbogt, Ter Balkt en Van der Heijden? “Ik denk dat het literaire klimaat in Nijmegen nog nooit zo goed is geweest.”

Voor een literair klimaat moet je in Amsterdam zijn, niet in Nijmegen.

Frank Tazelaar: “Onzin. Amsterdam is ontzettend achterhaald. Er is daar sprake van een enorme vertrutting. Handig dat alle uitgeverijen daar zitten, maar dat is dan ook het enige. Doe als Ter Balkt: blijf in Nijmegen, schrijf een fantastisch oeuvre bij elkaar en win de P.C. Hooft-prijs. Die enorme Amsterdamse regelzucht zie je in Nijmegen een stuk minder. We hebben hier zoveel ruimte. Neem uitgeverij Vantilt, op het snijvlak van secundaire literaire stukken en wetenschap. Dat is echt rendabel. Verder moeten ze in Amsterdam allemaal uit dezelfde subsidiepot putten. Wintertuin heeft daar geen last van – we worden betaald door het ministerie en door de steden Arnhem en Nijmegen en zijn hier in de regio uniek in wat wij doen. En dan is er nog de wet van de remmende voor-sprong: in de marge buiten Amsterdam kan iets makkelijker groeien. Bovendien is er de arrogantie: cultuurproducenten in Amsterdam hebben vaak weinig oog voor wat er buiten gebeurt.”

Marc Beerens: “Wanneer literair klimaat betekent dat er in de stad schrijvers van fictie woonachtig en actief zijn, dan heeft Nijmegen een literair klimaat. Zo uit het hoofd kan ik noemen H.H. ter Balkt, Leon Gommers, Lucas Hüsgen, Frans Kusters en Jan Stassen. Dat

aan Nijmegen te linken schrijvers naar Amsterdam zijn verhuisd, is heel begrijpelijk: voor de literaire infrastructuur is Amsterdam natuurlijk het centrum. Daar zitten de instituties: literaire uitgeverijen, de belangrijke cultuurredacties van de kranten en een ondersteunende dienst als het Fonds voor de Letteren.

Ik vind dat een literair klimaat om iets heel anders gaat dan om de op zichzelf banale vraag hoeveel schrijvers in een stad residenten. Een levendig literair klimaat kenmerkt zich eerder door de verkrijgbaarheid van literaire werken en de aanwezigheid van randactiviteiten rondom literatuur. Nou, we hebben zeer goed geassorteerde boekhandels, een bibliotheek, leeskringen, er is een letterenoverleg in de vorm van de Letterentafel, er is het Boekenfeest en we hebben met de Wintertuin het grootste literatuurfestival annex literair productiehuis van Nederland. Er is Lux. Jos Joosten, getogen in Nijmegen, is een spraakmakende hoogleraar Nederlandse letterkunde. Er is de Kellendonk Lezing. Het literaire tijdschrift *Parmentier* is vanouds verbonden met de stad. Ik durf te stellen dat Nijmegen na het toch onklopbare Amsterdam voor het gesproken en geschreven woord de belangrijkste stad van het land is.”

Jos Joosten: “Zo’n vijf jaar geleden heb ik tijdens de Wintertuin een lezing gehouden over Nijmegen versus de Randstad. En heb ik het beeld bestreden dat alles in Amsterdam gebeurt. Onzin! Wat ik toen zei, geldt in gro-

Thomas Verbogt (56)

schrijver van korte verhalen, romans, toneelscenario's en (radio)columns

Beste schrijver die Nijmegen ooit heeft voortgebracht?

“Frans Kusters. Niet omdat dat een goede vriend van me is, maar omdat ik van zijn werk houd. Zijn stijl is speciaal, fijnzinnig en vervreemdend.”

Zelf gedebuteerd in:

Nijmeegs literair tijdschrift *De Schans* (1976-1981), opgericht door Anthon Fasel, Nop Maas, Frans Kusters en Thomas Verbogt

Manuscript in de la?

Verdwenen tijd, in mei te verschijnen bij uitgeverij Nieuw Amsterdam.

Frank Tazelaar (40) →
directeur literair
productiehuis
de Wintertuin

Beste schrijver die Nijmegen ooit heeft voortgebracht?

“H.H. ter Balkt. Er is geen dichter die gevaarlijker en noodzakelijker dicht dan hij.”

Nijmeegs talent van de toekomst?

“Dennis Gaens en Willem Claassen. Dennis komt binnenkort met een eigen poëziebundel, Willem is een uitmuntende prozaschrijver, een groot talent in het schrijven van korte verhalen.”

Eigen manuscript in de la?

“Nee! Heel lang geleden schreef ik wel eens poëzie, maar schrijven is niets voor mij. Ik ben heel duidelijk een lezer.”

Marc Beerens (38) →
uitgever bij Vantilt

De beste schrijver die Nijmegen heeft voortgebracht?

“Voor de poëzie: H.H. ter Balkt. Voor het proza twijfel ik tussen Frans Kellendonk en A.F.Th. van der Heijden. Zijn vroege romans *Vallende ouders* en *De gearendriehoek*, waarin hij onder andere zijn studententijd in Nijmegen evoceert, zijn adembenemend mooi. Let wel: drie van de absoluut grootste Nederlandse schrijvers van de afgelopen 35 jaar zijn dus aan Nijmegen te linken. Dat is heel bijzonder.”

Het talent van de toekomst?

“Joost Rosendaal, die heeft al mooie dingen geschreven en zal zich ongetwijfeld verder ontwikkelen als belangrijk non-fictie auteur.”

Zelf nog een roman in de la liggen?

“Ja, de autobiografische schets *De man die het beter wist*, maar dat is nog work in progress.”

huizen. Concentreer je liever op je ambacht, goed leren schrijven. Als het me in Nijmegen niet gelukt was schrijver te worden, zou me dat in Amsterdam ook niet gelukt zijn.”
Dennis Gaens: “Ik heb in Amsterdam gestudeerd en iedereen ging er vanuit dat ik daar wel ging wonen. Alle uitgeverijen zitten er en literaire avonden zijn er genoeg. Velen denken dat je in Amsterdam moet zijn om het te maken als schrijver. Een minder talentvolle schrijver kan wel voordeel hebben van een goed netwerk in Amsterdam. Maar in Nijmegen hebben we met de Wintertuin het beste literatuurfestival in Nederland. Vaak hoor ik dat op boekpresentaties in Amsterdam drie journalisten afkomen en geen publiek. Doe mij dan maar veel publiek en geen journalisten. De laatste jaren is er een poel ontstaan van Nijmeegse schrijvers. Het schrijven is een eenzame bezigheid en je hebt toch de neiging om naar elkaar toe te trekken. Het is ook goed om je werk met anderen te bespreken, daar wordt het alleen maar beter van. Dat kan nu net zo goed in Nijmegen als in Amsterdam.”

Vroeger was het literaire klimaat in Nijmegen beter

Beerens: “De literaire infrastructuur van de stad is prima in orde. En ik heb niet het idee dat het literaire verleden wordt geromantiseerd.”
Gaens: “Over het literaire verleden in de stad weet ik niet veel. Van der Heijden, Verbogt en Kellendonk zijn na hun eerste boeken vertrokken naar Amsterdam. Misschien omdat ze daar dicht bij het vuur zaten. Misschien dat ze tussen het schrijven van nieuw werk door makkelijker geld konden verdienen bij uitgeverijen. We hebben al lang geen mooi debuut meer gehad in Nijmegen. Het wordt weer eens tijd. Er zijn veel jonge Nijmeegse schrijvers, daar zit genoeg talent tussen voor een sterk nieuw debuut.”
Verbogt: “Wat is dat eigenlijk, een literair klimaat? Dat bepaal je vooral voor jezelf. Als je ermee bedoelt dat je elkaar onderling voedt en inspireert, tja, ik ben te lang weg uit Nijmegen om te weten of en hoe dat het geval

Jos Joosten (44),
hoogleraar Nederlandse letterkunde

Beste schrijver die Nijmegen ooit heeft voortgebracht?

Bestlist: “H.H. ter Balkt.”

Talent van de toekomst?

Lange stilte: “Ik zou het echt niet weten, daarvoor sta ik inmiddels te ver van het literaire leven af. Ik weet dat veel studenten bezig zijn met schrijven, maar dat zullen ze mij niet laten lezen.”

Eigen manuscript in de la?

Wederom bestlist: “Nee. Vroeger wilde ik gedichten schrijven, maar ik kwam er bijtijds achter dat anderen dat veel beter konden. Ik ontdekte dat ik beter ben in het schrijven van essays, dat is ook een kunst apart.”

te lijnen nog steeds. Nijmegen heeft een P.C. Hooft-prijswinnaar, H.H. ter Balkt. We hebben een mooi literair festival met landelijke uitstraling. En er zit hier een uitstekende uitgeverij, Vantilt. Nee, dat is geen fictie-uitgever. Maar er is geen enkele serieuze fictie-uitgever buiten Amsterdam. Nou ja, eentje dan, De Geus in Breda. Vantilt wordt landelijk zeer serieus genomen. Dat draagt zeker bij aan het imago van de stad. Dus het beeld van Nijmegen als literaire nitwit bestrijd ik. Er zijn vier mogelijkheden in Nederland: 1. Je bent een goede schrijver en geboren in Amsterdam, dan publiceer je bij een Amsterdamse uitgever. 2. Je bent een goede schrijver en niet in Amsterdam geboren, dan publiceer je bij een Amsterdamse uitgever. 3. Je bent een slechte schrijver en in Amsterdam geboren, dan publiceer je bij een Amsterdamse uitgever en 4. Je bent een slechte schrijver en niet in Amsterdam geboren, dan

publiceer je nergens. De enige onrechtvaardigheid in dit systeem is de derde optie. Dus moet je naar Amsterdam om gepubliceerd te worden? Niet als je slecht bent, zou ik zeggen. En als je goed bent, is het ook niet nodig. Dat veel schrijvers in Amsterdam wonen, is omdat ze elkaar graag opzoeken. In die zin is het literaire klimaat in Amsterdam natuurlijk veel levendiger dan hier. De schrijvers die in Nijmegen wonen, zoals Ter Balkt en Lucas Hüsens, zijn meer eenpitters.”
Wouter Roelants: “Ik proef wel degelijk een literair klimaat in Nijmegen, alleen is dat niet zo zichtbaar. Je kunt het klimaat afleiden uit het feit dat een boekhandel zoals die van mij kan overleven. Dit soort kleine, mooie boekhandels vind je alleen in studentensteden als Amsterdam of Groningen, waar een relatief groot aantal mensen openstaat voor iets nieuws. Het is geen toeval dat hier een festival als de Wintertuin is ontstaan. Een ander

aardig initiatief is het poëziefestival Onbederflijk Vers. Noem het een klimaat van verbeeldingskracht, dat ervoor zorgt dat Nijmegen een kweekvijver is van literair talent. En ja, als je dan echt over talent blijkt te beschikken, trek je naar Amsterdam. Dan is Nijmegen toch iets te klein, zeker voor de generatie tussen 18 en 30.”
Thomas Verbogt: “Wat ik van collega’s hoor, is dat ze de Wintertuin erg goed vinden. Ze gaan er graag naartoe. Ik zelf ook. Het is goed georganiseerd en met een wilde onbevangenheid. Ik heb de indruk dat mensen die enorm veel hechten aan een literair klimaat, dat vooral vanuit een soort minderwaardigheidscomplex doen. Dat is de verkeerde invalshoek. Je doet je werk zo goed mogelijk, je probeert vernieuwend en avontuurlijk te zijn en de rest is echt bijzaak. Dat ik uit Nijmegen weg ben gegaan, heeft niets met de literatuur en alles met de liefde

te maken. En stel dat ik weer in Nijmegen zou gaan wonen, dan zou dat aan mijn werk en mijn literatuur helemaal niets veranderen. Kijk, we hebben het natuurlijk wel over Nederland. Als ik in Amsterdam met mijn krantje de trein in stap, dan ben ik in Nijmegen als ik de krant uit heb. In Amsterdam spreek ik wel eens af met Adri van der Heijden of Thomas Rosenboom, maar ik zit ook vaak met Frans Kusters in de Tempelier. Trouwens, ik zou Frans nooit een Nijmeegs schrijver noemen of Thomas een Amsterdams schrijver. We zijn allemaal Nederlandse schrijvers. Natuurlijk vinden de meeste uitgeversborrels en boekpresentaties in Amsterdam plaats. Vroeger dacht ik dat dat allemaal heel belangrijk was. De laatste tien jaar is het inzicht gegroeid dat dat echt onzin is. Wie ervan droomt een groot schrijver te worden, zal ik niet adviseren naar Amsterdam te ver-

Nijmeegse schrijvers

Augusta Peaux (1859-1944)

Dichteres van fijnzinnige impressionistische poëzie, die nooit helemaal uit de schaduw van de Tachtigers wist te raken. Werd door Gerrit Komrij in 1979 gerehabiliteerd met ruimschoots aandacht in de ‘dikke Komrij’.

Anton v. Duinkerken (1903 – ’68)

Pseudoniem van Willem Asselbergs. Was hoogleraar Nederlandse Letterkunde in Nijmegen van ’52 tot ’68. Vervierf meer faam als dichter en essayist, wat bekroond werd met de Constantijn Huygensprijs (1960) en de P.C. Hooftprijs in 1966, voor zijn hele oeuvre.

Godfried Bomans (1913-1971)

Kwam in 1939 naar Nijmegen om filosofie te studeren. Schreef dat jaar zijn bekendste werk, *Erik of het klein insectenboek*. Was tevens lid van De Gong, Nijmeegs meest literair angehauchte dispuut. Werd later ook beroemd als tv-maker.

Jan Wit (1914-1980)

In Nijmegen geboren protestante dichter, psalmvertaler en liedtekstschrijver. Was in de jaren 50 en 60 predikant van de Waalse kerk in Nijmegen. Zijn liedteksten worden nog altijd in protestante én katholieke kerken gezongen.

H.H. ter Balkt (1938)

Veel geprezen dichter, en meest vermaarde nog in Nijmegen wonende literatuurmaker. Debuuteerde in 1969 met *Boerengedichten*, waarna bijna jaarlijks een nieuwe dichtbundel verscheen. Bekroond met de P.C. Hooftprijs (2003) voor zijn hele oeuvre.

Pé Hawinkels (1942-1977)

Vertaler (van onder meer Nietzsche), dichter, tekstschrijver en songwriter (voor Herman Brood). Was met een stortvloed aan teksten in de jaren 70 (ook in studentenbladen als *Vox Carolina* en *NUB*) het epicentrum van literair Nijmegen in die jaren.

Frans Kusters (1949)

Is werkzaam als jurist op de rechtenfaculteit. Debuuteerde in 1975 met de verhalenbundel *De Reis naar Brabant*. Liet in 2007 de verzamelbundel *Scherven* (Bezige Bij) het licht zien. Schreef ook verhalen in *KUnieus*, voorloper van *Vox*.

Frans Kellendonk (1951-1990)

Student Engels én promovendus in Nijmegen. Geroemd als stilist, gedebuteerd (in 1977) met *Bouwval*, en zijn naam gevestigd met de roman *Mystiek lichaam* (1986). Huisschrijver en hoofdredacteur (1978 – ’83) van het tijdschrift *De Revisor*. Overleden (in Amsterdam) aan aids.

Kort verhaal

Boris Nevski

Als aspirant-lid moest ik, voorafgaand aan de wekelijkse bijeenkomst, rode wijn stelen bij de plaatselijke Spar, lamsbout braden in olijfolie, ui en knoflook, en een klein podium opbouwen in een vuile studentenkamer aan de Van Slichtenhorststraat. Op maandag 13 februari 2006 kwam het literair genootschap, waarvan ik de naam niet zal noemen, vroeg samen zodat zijn leden de Frans Kellendonk-lezing van Joost Zwagerman niet konden bijwonen. De voorzitter, een zevendejaars-Nederlands die ik Alfons zal noemen, had dat besloten: 'Zwagerman is geen literatuur.' Het was op die avond dat Boris Nevski, inmiddels bekend als lichtbaken in het grauwe Nijmeegse literaire landschap, zijn omstrede entree maakte.

Boris, een ranke Russische jongeman met een blik als een rimpelloos meer, zat de hele avond in een hoekje, op een stoel. Ik wist niet wat ik tegen hem moest zeggen en besloot dat een gesprek meer iets was voor het bestuur van het genootschap.

Mijn voordracht was ergens aan het begin, nog voordat de rook en alcohol de avond in een zachte sluimer trok. Iedereen keek mij bijzonder scherp aan en zoals altijd in zulke situaties voelde ik zweet onder mijn rechteroksel. Boris Nevski had geen aandacht, de voorzitter schudde afkeurend het hoofd en de tweedejaars gaven mij, toen ik weer ging zitten, het advies om meer wijn te drinken en Stuyvesant te roken. Dat vonden zij lekker, zeiden ze, en Alfons overigens ook.

Na veel wijn, en rook en voordrachten werd de gastspreker aangekondigd door de voorzitter. Met een flauwe grijns om zijn wijnlippen maakte hij enkele grapjes over Russen. De leden lachten wat ongemakkelijk. Nevski stapte kalm naar voren, keek de aanwezigen aandachtig en opvallend lang aan en wachtte tot het stil was. Met een stem als het vloedgetijde, traag maar onvermijdelijk, sprak hij het program van zijn voordracht uit: 'Eén avond, één leven'. Met gesloten ogen droeg hij teksten voor over zijn leven, van 't heden steeds verder, per tekstdeel, naar 't verleden. Van Nederlands naar Duits, naar Russisch. Uit de blikken van de leden sprak schaamte, schaamte over hun gestamel en drankgelach eerder die avond. Schaamte ook omdat niemand had opgemerkt welk een talent zij de ganse avond in hun midden hadden gehad. Het was muisstil. Muisstil, op één lid na. Alfons de voorzitter probeerde met flauwe opmerkingen de aandacht naar zich toe te trekken. Tijdens het laatste gedicht stapte Nevski naar voren, hij leek te willen eindigen in een buiging maar haalde toen plots uit met zijn vuist zodat de voorzitter bloedend ineenzakke. In het ontstane tumult zag ik Boris stilletjes de kamer uitlopen, hij prevelde nog enkele woorden Russisch en besloot daarmee zijn debuut in literair Nijmegen.

Walter Breukers (23) is zesdejaars biomedische wetenschappen en vierdejaars filosofie. Debuteerde bij uitgeverij Cossee met een kort verhaal in de bundel *Komt een personage bij de schrijver* (2007). Gaat zich na aanstaande zomer een jaar lang wijden aan het schrijven van een roman/novelle.

is. Toen ik nog in Nijmegen woonde, was die onderlinge inspiratie er wel. Wij hadden ons literaire tijdschrift, *De Schans*. Je had in O42 een groot en klein literair café, en je had schrijvers als Ter Balkt, Victor Vroomkoning en Frans Kusters, dus mensen die literair iets betekenen en elkaar ontmoetten."

Joosten: "Frank Tazelaar, Marc Beerens en ik maakten tien, vijftien jaar geleden het literaire tijdschrift *Parmentier*. Inmiddels zijn we alle drie gesetteld in het literaire Nijmegen, Frank als directeur van de Wintertuin, Marc als uitgever en ik als hoogleraar. *Parmentier* kon je als samentrekkingspunt zien. We waren een podium voor jong, veelal Nijmeegs talent. *Parmentier* bestaat nog, maar niet meer in Nijmegen. Er is geen redactie meer die zoals wij vroeger in het Haantje een tijdschrift in elkaar zit te draaien. Onze opvolgers in Nijmegen zijn *Op Ruwe Planken* en *Onbederflijk Vers*. Hoe het nu is, weet ik niet, maar twee jaar geleden zat ik in een debat van *Op Ruwe Planken* en stelde ik dat de redactie heel bewust weinig ambitieus was. Dat werd ook bevestigd. Terwijl wij met *Parmentier* echt grootse ambities hadden. We wilden het mooiste en beste literaire tijdschrift van Nederland maken. Voor het literaire klimaat in een stad zijn dat soort ambities belangrijk."

Roelants: "Niet mee eens. Het klimaat is er nog steeds. Er komen nog steeds mensen naar me toe die een manuscript willen laten lezen, nu niet minder dan toen ik vijftien jaar geleden deze boekhandel overnam. Wat wel iets van het verleden is, zijn de antiquariaten, waar mensen in rondstruinden op zoek naar de bijzondere, mooi uitgegeven boekjes. Literatuur is vooral iets van bestsellers geworden. Om als schrijver nog een kans te hebben, moet je een enorm promotietraject doorlopen, langs *Pauw & Witteman* en *De wereld draait door*. Ik heb een paar maanden geleden de luister-cd uitgebracht met colleges van Buruma. Mooie teksten, en er zit een goed verhaal achter dit project. Met heel veel moeite komt er nu één recensie, in *Trouw*. Maar gelukkig is het in de non-fictie, waar mijn boekhandel zich vooral op richt, wel wat gemakkelijker om toch je publiek te vinden."

Tazelaar: "Het is niet waar, dat het literaire klimaat vroeger beter was. Dat zijn oude sen-

Dennis Gaens (26)

hoofdredacteur *Op Ruwe Planken* en schrijver

De beste schrijver die Nijmegen heeft voortgebracht?

"Ik vind Rob van Erkelens erg goed vanwege zijn gewaagdheid. Wanneer je zijn *Uur van Lood* vergelijkt met Zwagermans *Gimmick*, dan kies ik voor Van Erkelens. Hij schrijft veel ruwer. Van de in Nijmegen geboren schrijvers vind ik Kellendonk de beste."

Het talent van de toekomst?

"Willem Claassen kan fantastisch verhalen vertellen. Hanneke Hendrix is stilistisch erg sterk en heeft een geweldige timing. Ze is bezig met een roman dat een eigenzinnig antwoord op de chicklit kan worden. Wat ik er tot nu toe van heb gelezen is geweldig."

Eigen manuscript in de la?

"Ik ben bezig, maar het is nog een grote chaos. Het is een serie van verhalen waarbij ik niet weet waar het heengaat. Ik kan niet naar een eindpunt toe werken. Ik moet mezelf kunnen blijven verrassen."

timenten over O42, het literair café... De huidige Literaturling is al een niveau hoger. Wij hebben nu Wintertuin, we hebben Onbederflijk Vers, we hebben heel veel literaire avonden, we hebben de Stichting Literaire Activiteiten Nijmegen die bijvoorbeeld het Boekenfeest organiseert. Ik denk dat het literaire klimaat in Nijmegen nog nooit zo

goed is geweest. Er was een tijdlang een hiaat in grote namen, en ik kan daar de vinger ook niet goed op leggen. Maar ik durf de voor-spelling aan: ze komen eraan. Hanneke Hendrix, Oscar Weijers, Dennis Gaens, Willem Claassen. Kom over vijf jaar maar bij me terug. Dan is deze nieuwe generatie gevestigd."

Wat in Nijmegen te doen om het literaire klimaat te verbeteren?

Tazelaar: "Een literair tijdschrift opstarten. *Op Ruwe Planken* is leuk, maar moet zich nog ontwikkelen. Ik mis een *Parmentier* in de stad, zoals Jos, Marc en ik vroeger maakten. Een goed literair tijdschrift dat reflecteert op wat er gebeurt en dat gedragen wordt door de stad. Een universiteitsstad heeft dat écht nodig."

Gaens: "Op 14 maart wordt bekend gemaakt dat literatuur een nieuw speerpunt wordt in het cultuurbeleid van de gemeente Nijmegen. Dat is een goede stap naar een nog beter literair klimaat in de stad. Er gebeurt al veel. De schrijvers zijn er, de organisaties zijn er en er is contact onderling. In Nijmegen missen we nog een podium waar de schrijvers zich kunnen laten zien en het publiek met literatuur uit de eigen stad kennis kan maken. Het zou helpen wanneer de gemeente zich ervoor in gaat zetten en de pers dit ook opikt in eigen stad. Zodat men weet dat er iets gebeurt op literair gebied in de stad, dan gaat het vanzelf meer leven."

Roelants: "Ik denk in de eerste plaats aan een initiatief als *Perdu* in Amsterdam, een klein gesubsidieerd instituut waar jaarlijks een klein aantal dichtbundels wordt uitgegeven. Er zou in Nijmegen een redactie moeten zijn waar mensen met hun manuscripten kunnen aankloppen. Zou er in het samenspel tussen universiteit, gemeente, de Wintertuin en *Op Ruwe Planken* niet zo'n productiehuis kunnen ontstaan? Als zoiets in Nederland buiten Amsterdam een kans heeft, is het in Nijmegen."

Joosten: "Ondanks alle recente geklaag over het bestaansrecht van literaire tijdschriften is een blad, zeker voor de jonge generatie, ideaal als verzamelplek en als uithangbord. Dat elan zou terug kunnen komen. Maar misschien ben ik gewoon een oude lul die praat over hoe mooi het vroeger allemaal was. Noem het maar onkunde en onbenul: over het huidige literaire leven in Nijmegen weet ik eigenlijk niks."

Verbogt: "Het is niet onzinnig om bij elkaar te komen en te praten over een podium voor jong talent. Maar volgens mij gebeurt dat in Nijmegen ook al, met de Wintertuin. En zijn

A.F.Th. van der Heijden (1951)
Schreef hier, na een studie Nederlands, onder het pseudoniem Patrizio Canaponi zijn debuut *Een gondel in de Herengracht* (1978). De proloog van zijn romancyclus *De tandeloze tijd* (De slag om de Blauwbrug, 1983) speelt voor een deel in zijn Nijmeegse jaren.

Thomas Verbogt (1952)
Geboren en gevormd (als student Nederlands) in Nijmegen. Columnist (in de Gelderlander), toneelschrijver, docent, radiomaker en romancier. Komt over een paar maanden met zijn nieuwe roman *Verdwenen tijd* (bij uitgeverij Nieuw Amsterdam).

Leon Gommers (1958)
Woont en werkt, afgezien van omzwervingen ter land en ter zee, in Nijmegen. Auteur van lyrisch en beeldrijk getoonzette romans. Debuteerde in 1995 met *De hondewacht*.

Lucas Hüsgen (1960)
Woont in Nijmegen. Debuteerde in 1989 met roman *Zeehond in wormgat*. Schreef de grote Nijmeegse historische roman *Plooiërijen van geschik* (2007) Publiceert onder meer in de literaire tijdschriften *Yang* en in het Nijmeegse tijdschrift *Parmentier*.

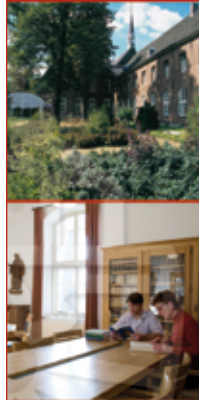
Rob van Erkelens (1963)
Debuteerde op dertigjarige leeftijd met *Het uur van lood*, na een studie in Nijmegen. Zorgde voor enige deining als grondlegger van de Generatie Nix. Medeoprichter en redacteur bij tijdschrift *Zoetermeer*. Won in 2007 de (tweejaarlijkse) Pé Hawinkels Pioniersprijs (van de Wintertuin).

Marcel Maassen (1965)
Studeerde (af) als neerlandicus. Debuteerde met de roman *Blauwe damp*, een schets van het Nijmeegs studentenleven in de jaren tachtig.

Marco Kamphuis (1966)
Studeerde, als vele lotgenoten, eerst Nederlands voordat hij debuteerde als schrijver. Deed dat in 1996 met de roman *De medische encyclopedie* (bekroond met Debutantenprijs). Schreef daarna nog vier romans, zonder door te breken. Schrijft ook voor *NRC* en *Filosofie Magazine*.

Jaap Robben (1984)
Schrijver, dichter, theatermaker. Studeerde in Nijmegen milieu-maatschappijwetenschappen. Debuteerde in 2004 met *Twee vliegen*. Bracht daarna (bij uitgeverij De Geus) nog twee bundels uit. Is in 2008 (voor twee jaar) benoemd tot stadsdichter van Nijmegen.

Karaktervolle locaties

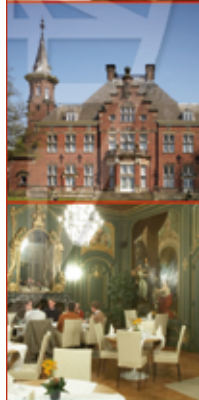

Studiecentrum Soeterbeek

Ruimte voor concentratie

www.ru.nl/soeterbeek
of bel: 0486 - 417 450

Uw locatie voor één of meerdaagse cursussen, seminars, vergaderingen, trainingen of conferenties. Ervaar de inspirerende rust.

Faculty Club Huize Heyendaal

Dé ontmoetingsplek op de campus

www.ru.nl/facultyclub
of bel: 024 - 361 1282

Lunch en diner à la carte, ook arrangementen voor recepties, diners en feesten. Uitstekend geoutilleerde vergaderruimten.

Radboud Universiteit Nijmegen

Ja,

ik wil een
baantje
en ik ben
handig
met
computers

Bij OGD werken ruim 700 studenten en afgestudeerden. Solliciteer online of bel voor een (bij)baan in de ICT.

040-2464055
info@ogd.nl
www.ogd.nl

Deft Amsterdam Utrecht
Eindhoven Enschede

Studenten 50% korting

Neem een abonnement

■ Surf naar volkskrant.nl/studenten
(dit aanbod geldt alleen voor uitwonende studenten t/m 27 jaar)

volkskrant.nl/studenten

Willen weten. de Volkskrant

DOORNROOSJE

up next >>>

10-03 Protest The Hero + The Chariot

13-03 The Ocean + Burst

17-03 Bonaparte

20-03 Slagsmålsklubben

20-03 Skeletons @ Merleyn

26-03 Lady Linn
and Her Magnificent Seven

27-03 The Subways

03-04 The View

10-04 Nina Kinert

info & tickets: www.doornroosje.nl

Valdin all-inclusive, keuze
10 voor- hoofd- nagerechten
Inclusief drank voor € 32,50

Drie mooie zalen voor vergaderingen, lezingen, presentaties, jubilea's, promoties en personeelsfeesten. Ook hebben we een mooi dakterras voor recepties. Op ons terras kunt lunchen en dineren. Laat eens vrijblijvend een offerte maken.

Van Peltlaan 4
024-3556902
www.valdin.nl
info@valdin.nl

AIID

AMSTERDAM INSTITUTE FOR INTERNATIONAL DEVELOPMENT

MasterScriptie en proefschriftprijs
Ontwikkelingsvraagstukken

Heb jij in het jaar 2007 of 2008 een proefschrift of een Masterscriptie geschreven op het gebied van ontwikkelingsvraagstukken?

Voor de meest interessante scriptie en het meest veelbelovende proefschrift stelt het Amsterdam Institute for International Development (AIID) prijzen ter beschikking.

Voor het beste proefschrift bedraagt de eerste prijs een reisbeurs van € 2000. Voor de beste scriptie wordt een afzonderlijke reisbeurs beschikbaar gesteld van € 1000.

Kijk voor de voorwaarden en meer informatie op www.aiid.org

Universitair Taal- en Communicatiecentrum Nijmegen

Breaking language barriers!

Maak kennis met de veelzijdigheid van het UTN

Een greep uit ons aanbod:

- Vreemdetalencursussen (10 talen): open cursussen en maatwerk
- Nederlands voor anderstaligen
- Communicatietrainingen: schriftelijke, mondelinge en managementvaardigheden
- Scholing van docenten
- Taaltoetsing en assessments
- Vertaal-, redactie- en tolkenservice

NIEUW: intensieve taaltrainingen in Huize Heyendaal

Bent u geïnteresseerd in één van onze producten of diensten, dan maken we graag een afspraak met u.

Schrijf nu in voor onze voorjaarscursussen.
Er zijn nog enkele plaatsen beschikbaar.

UTN, Erasmusplein 1
6525 HT, Nijmegen
T 024 - 361 21 59
E utn@let.ru.nl
www.ru.nl/utn

Tips voor helder schrijven?
Ontdek onze site
www.ru.nl/raakradbouds

Het UTN maakt deel uit van de Radboud Universiteit Nijmegen.

er in Lux niet regelmatig schrijverdiscussies? Gezien de grootte van de stad moet je ook niet naar hetzelfde streven als een Rotterdam of Amsterdam. Een literair tijdschrift vind ik wel belangrijk. Dat zegt wel iets over een literair klimaat."

Beerens: "Er is genoeg te doen in Nijmegen en ik hoop van harte dat er verder niks gebeurt. Uiteindelijk zijn boeken er om lekker te lezen, in je eentje of samen. Het voegt niets toe wanneer de auteurs ervan borrelpraat uitslaan, dronken worden op kosten van de gemeente of onze studentes lastig vallen. Ik pleit er altijd voor dat overheden zich meer inzetten voor leesbevordering dan voor ondersteuning van de productie van literatuur in de vorm van stadsdichtersschappen, beurzen of literaire wedstrijden."

Hoe geeft u zelf kleur aan het literaire klimaat in Nijmegen?

Beerens: "Iedereen die drie volzinnen aan elkaar kan plakken, kan tegenwoordig debuteren als romanschrijver. Er is een gigantische overproductie. Wat je in de boekhandel ziet, is slechts een fractie van wat er aan met literair werk bedrukt papier van de persen rolt. Men moet hetzij over oud geld beschikken, hetzij levensmoe zijn om in die verdringingsmarkt nog een positie te willen veroveren. Buiten de grachtengordel kan ik eigenlijk alleen De Geus in Breda noemen als literaire uitgeverij van formaat. De kwaliteit van de oorspronkelijk Nederlandstalige fictie vind ik ook niet zo hoog en je mag ervan uitgaan dat alle schrijvers die enig talent hebben en zich bij uitgeverij melden, wel gepubliceerd worden. Wat heb je er dan aan om ook fictie uit te gaan geven? Bij non-fictie ligt dit anders. Daar is de spoeling dunner. Een groot voordeel van non-fictie uitgeven is dat je gemakkelijker je doelgroepen in beeld kan krijgen. Voor een non-fictie uitgeverij is Nijmegen al veertig jaar, denk aan SUN, een perfecte uitvalsbasis. En ik heb hier in de buurt geen enkele concurrentie!"

Roelants: "Door deze boekhandel te drijven, met soms een literaire activiteit eromheen. Ik heb nu een paar luister-cd's uitgebracht van colleges van hoogleraren en heb een bundel van Harrie van de Vijfeijken uitgegeven, een dichter die ik zeer waardeer. In 1995 heb ik een poëziebundel van Johannes van 't Lindenhout uitgegeven, waarover Kees Fens in de Volkskrant schreef dat hij het boekje mooier vond dan de inhoud. Ik zou graag zien dat hier meer van dit soort bundels worden uitgegeven."

Gaens: "Met *Op Ruwe Planken*, de Wintertuin en Onbederflijk Vers organiseren we de Nijmeegse gedichtennacht. We zijn pas nog met de Literatuurjongeren begonnen, een werkplek

↑
Wouter Roelants (55)
boekhandel Roelants, v/h Oude Mol

Beste schrijver die Nijmegen ooit heeft voortgebracht?

"Jaap Robben, die een jaar of vijf geleden met een in eigen beheer uitgegeven boekje kwam, dat aardig heeft verkocht. Zijn talent brengt hij nu onder meer tot uitdrukking als stadsdichter van Nijmegen. Als ik verder terugga in het verleden: Pé Hawinkels."

Talent van de toekomst?

"Dat zijn denk ik niet de mensen die wel eens met manuscripten naar mij toekomen. Je moet ze zoeken op internet en YouTube, maar dat circuit ken ik onvoldoende."

Eigen manuscript in de la?

"Ik heb al dertig jaar een niet-literair verhaal liggen over mijn overgrootvader H.A.M. Roelants, die in 1846 in Schiedam een uitgeverij, boekwinkel en drukkerij was begonnen. Hij heeft bijvoorbeeld Snikken en grimlachjes van Piet Paaltjes uitgegeven."

voor schrijvers in Nijmegen. Het enige dat nog ontbreekt, is een podium waar op structurele basis kan worden voorgedragen. Dat kom je behalve in Amsterdam ook in Groningen tegen, daar leeft het echt. In Eindhoven zijn veel initiatieven en in Utrecht heb je de Stichting Literaire Activiteiten Utrecht (SLAU) die heel belangrijk is."

Joosten: "Nauwelijks. Althans niet dat ik me bewust ben. Ik publiceer regelmatig boeken bij Vantilt, schrijf artikelen en geef lezingen. De onlangs gestarte Claus-lezingenserie in het Vlaams Arsenaal is een goede manier waarop een letterenfaculteit zich in de stad kan manifesteren. Alle credits daarvoor zijn overigens voor mijn collega Jos Muyres. De vraag is natuurlijk in hoeverre je zoiets tot literair leven moet rekenen."

Tazelaar: "Het is ons gelukt om een literair productiehuis op te zetten. Een hele grote stap voorwaarts. We hebben Nijmegen literair op de kaart gezet. Er reizen heel wat journalisten richting Nijmegen om onze pro-

gramma's te zien. En daarbij: we maken gewoon hele mooie dingen. Wintertuin programmeert ook heel veel in andere steden, maar mensen herkennen toch iets Nijmeegs in wat wij doen. Iets zuidelijks, minder Ajax, minder arrogant. We nemen de tijd bij het produceren. Ik merk echt een verschil." ★

Tekst: Paul van den Broek, Anne Dohmen, Alex van der Hulst, Bea Ros
Fotografie: Duncan de Fey

Donderdag 5 maart, 17.00 uur. Feestelijk opening van tijdelijke huisvesting boekhandel Roelants in Lux, met uitvoering van de Goldberg Variations door Anne Enquist (contrapunt) en Ivo Jansen (viool). Entree: €12,50.

Zaterdag 14 maart. Nijmeegs Boekenfeest in Concertgebouw de Vereniging vanwege de Boekenweek (11 t/m 21 maart), met onder anderen Jan Siebelink, J. Bernlef, Tommy Wieringa en Bas Haring. Entree: €10,-